

1. Kapitola

Pojem a vývoj institutů azylu a uprchlictví v mezinárodním právu

1. Pojmové otázky

2. Institut azylu

2.1 Azyl původně náboženské povahy

2.2 Sekularizace azylu napříště už jen územního

2.3 Počátky mezinárodněprávního omezení tehdejšího vnitrostátního azylu

2.4 Problémy vnitrostátního azylu (politického)

2.5 Současná pojmová a funkční proměna v územní azyl mezinárodně normovaný

2.6 Azyl diplomatický, jeho vznik, současné uplatnění

2.7 Objekty diplomatické mise jako humanitární útočišť

3. Institut uprchlictví

3.1 Historie mezinárodněprávní úpravy pomoci uprchlíkům

3.2 Dřívější mezinárodní uprchlické organizace

2. Kapitola

Současná mezinárodněprávní ochrana uprchlíků

1. Právní úprava postavení uprchlíků na univerzální úrovni

1.1 Podmínky přiznání statusu uprchlíka (definice)

1.2 Práva vyplývající ze statusu uprchlíka

1.3 Povinnosti států a úloha Vysokého komisaře pro uprchlíky

2. Regionální instrumenty týkající se ochrany uprchlíků

3. Nový a související vývoj v mezinárodním právu

4. Závěry

3. Kapitola

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

1. Úkoly a působnost UNHCR

2. Úloha UNHCR v oblasti poskytování ochrany

3. Povinnost států spolupracovat s UNHCR

4. Spolupráce UNHCR s dalšími organizacemi

5. Vysoký komisař OSN pro uprchlíky

6. Výkonný výbor programu Vysokého komisaře

7. UNHCR v České republice

4. Kapitola

Právo azylu a Evropská unie

1. Východiska právní úpravy azylu v unijním právu

1.1 Historickoprávní pohled na problematiku azylu

v kontextu unijního práva

2. Současná úprava azylu v kontextu evropského práva

2.1 Dublinské nařízení

2.2 Podmínky přijímání žadatelů o azyl

2.3 Pojem mezinárodní ochrany

2.4 Procesní úprava azylového řízení – minimální záruky procesních práv žadatelů o azyl

2.5 Dočasná ochrana

2.6 Evropský uprchlický fond

5. Kapitola

Azyl a uprchlictví v České republice

1. Pojem azylu a uprchlictví ve vnitrostátní legislativě

1.1 Ochrana formou azylu (§ 12, 13 a 14 AZ)

1.2 Doplnková ochrana (subsidiary protection) (§ 14a, 14b AZ)

1.3 Dočasná ochrana a další ochranné instituty

2. Řízení o udělení mezinárodní ochrany formou azylu nebo doplnkové ochrany

2.1 Řízení před OAMP MV ČR jako správním orgánem

2.2 Řízení před soudem

- 2.3 Mimořádný opravný prostředek
3. Práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany
4. Azylová zařízení
5. Ochrana zranitelných skupin (vulnerable groups)
6. Status azylanta a osoby požívající doplňkové ochrany na území
- 6.1 Azylant
- 6.2 Cizinec s udělenou doplňkovou ochranou
7. Závěry
8. Příklad pro zopakování látky

6. Kapitola

Vztah mezinárodního práva, práva ES/EU a vnitrostátního práva

1. Vztah mezinárodního a vnitrostátního práva
- 1.1 Geneze řešení vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva v ČR
- 1.2 Základní smysl tzv. euronovely Ústavy – přihlášení se k mezinárodním právu
- 1.3 Obecná inkorporace mezinárodních smluv do českého práva – nový článek 10
- 1.4 Preventivní kontrola ústavnosti některých mezinárodních smluv a další změny ve světle výkladu Ústavního soudu
2. Působení práva ES/EU ve vnitrostátním právu
3. Závěry

7. Kapitola

Evropský soud pro lidská práva a nepřímá ochrana uprchlíků

1. Zákaz vyhoštění cizinců a jeho limity
- 1.1 Zákaz hromadného vyhoštění cizinců
- 1.2 Procesní záruky v případě vyhoštění cizinců
2. Nepřímá ochrana proti vyhoštění a vydání
- 2.1 Právní východiska extraterritoriální aplikace závazků na ochranu lidských práv
- 2.2 Nepřímá ochrana na základě článku 3 Evropské úmluvy
- 2.3 Nepřímá ochrana na základě článku 8 Evropské úmluvy
- 2.4 Ochrana na základě dalších ustanovení Evropské úmluvy (čl. 13)
3. Závěry

8. Kapitola

Vnitřně přesídlené osoby (IDPs)

1. Definice pojmu „vnitřně přesídlené osoby“
2. Vývoj přístupu mezinárodního společenství k vnitřně přesídleným osobám
3. Nespecifická právní úprava postavení vnitřně přesídlených osob
4. Specifická právní úprava postavení vnitřně přesídlených osob
- 4.1 Řídící principy pro vnitřní přesídlení (1998)
- 4.2 Kampalská úmluva (2009)
5. Závěrečná rekapitulace

9. Kapitola

Úvod do právního postavení cizinců v České republice

(s důrazem na spojitosti s problematikou azylu a uprchlictví)

1. Status cizince obecně
2. Status cizince v ČR
3. Vstup cizinců na území ČR
4. Pobyť cizince na území ČR
- 4.1 Cizinci – občané členských států Evropské unie a jejich rodinní příslušníci, kteří jsou občany třetích států
- 4.2 Cizinci – občané členských států EU a jejich rodinní příslušníci a azylová a uprchlická problematika
- 4.3 Cizinci – občané třetích států
- 4.4 Cizinci – občané třetích států a azylová a uprchlická problematika
- 4.5 Pobyťové statusy s humanitárním základem podle zákona o pobyťu cizinců
5. Ukončení pobyťu
6. Právní postavení cizince

- 6.1 Přístup na trh práce
- 6.2 Právo na rodinný život
- 7. Ministerstvo vnitra
- 8. Imigrační politika
- 9. Občanství
- 10. Závěry

Základní prameny
Základní literatura
Základní materiály ke studiu

- 1. Všeobecná deklarace lidských práv (výňatek)
- 2. Sdělení č. 208/1993 Sb. ministerstva zahraničních věcí o Úmluvě o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícím se právního postavení uprchlíků
- 3. SMĚRNICE RADY 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany
- 4. SMĚRNICE RADY 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka
- 5. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států
- 6. ZÁKON O AZYLU (zák. č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, výňatky)